

مصاحبه مجله هفتگی بونته *Bunte* با شهبانو فرح پهلوی

شماره ۲۸ مورخه ۲ ژوئیه، ۲۰۰۹ *Bunte, 02.07.2009; Nr. 28*

فرح دیبا، ملکه سابق ایران درباره قیام در سرزمین خود و خشم و اندوهش سخن می گوید

زنگ تلفن به صدا در می آید و ملکه سابق ایران خود را معرفی کرده و سلام می گوید. وی بیوه محمدرضا شاه است که در سال ۱۹۸۰ فوت کرد. فرح دیبا پهلوی اکنون ۷۱ سال دارد و در تبعید در شهر پاریس زندگی می کند. او اکنون در تعطیلات بسر می برد و درخواست می کند که به دلیل امنیتی گفته نشود کجاست. فرح دیبا از سال ۱۹۷۹ به همراه خانواده اش مجبور به ترک ایران شد و از آن زمان تا کنون رویدادهای میهن اش را با دقت و پشتکار دنبال می کند.

او می گوید: « من با تمام وجودم همراه هم میهنانم در ایران هستم و آرزوی آزادی، دموکراسی و رعایت حقوق بشر در ایران را دارم.»

بونته: وقتی به عکس هایی که از ایران می رسند نگاه می کنید، چه حالتی به شما دست می دهد؟

شهبانو: احساس دوگانه ای دارم. از یکسو مغرورم و از سوی دیگر دلگیر و غمگین. مغرور جوانان و زنانی هستم که از خانه هایشان بیرون آمده اند تا در تظاهرات شرکت کنند. مرگ ندا و صدای فریاد افرادی که در اطراف او بودند، همه را دل آزرده کرد. ما نداهای زیادی در ایران داریم. هر چند به موثق بودن این عکس ها نمی توان اطمینان داشت، اما بطور یقین می توان گفت که انسان هایی کشته شده اند. بسیاری از جوانان فیلم ها و تصویرهایی را که ضبط کرده اند را از راه *Twitter*، *Facebook* و یا تلفن همراه به تمام دنیا مخابره می کنند.

بونته: هنگامی که تصاویر مرگ ندا را دیدید، چه حالی به شما دست داد؟

شهبانو: گلویم را فشار داد و در لحظه اول نتوانستم گریه کنم. صدای فریاد افرادی که در اطراف او بودند، قلبم را به درد آورد. نمی دانم که آیا پدر او بود که اینچنین فریاد می زد؟

بونته: او استاد فلسفه اش بود.

شهبانو: او فریاد می زد: ندا بمان! پیشم بمان! حتی مردها گریه می کنند وقتی می بینند این جوانان چگونه به گلوله بسته می شوند. حاکمان جوانی را با شلیک گلوله به قتل رسانده و سپس از خانواده او پول تیر مطالبه کرده بودند.

بونته: شما در حال حاضر در تعطیلات هستید. از چه راهی از اخبار ایران مطلع می شوید؟

شهبانو: تمام روز جلوی تلویزیون نشسته ام و کانال ها را جستجو می کنم تا خبری بگیرم. مثلاً *CNN* یا *BBC* ... بله همه کانال ها را می بینم، مانند کانال الجزیره که به زبان فرانسه اخبار پخش می کند. همچنین از راه اینترنت و یا تلفن کردن با دوستان که بدانم آیا خبر تازه ای دارند یا نه.

بوئته: شاید هیچوقت مانند این روزهای اخیر، به کرات جلوی تلویزیون نشسته بودید.

شهبانو: بله درست است. قبلاً هرگز وقت آنرا نداشته ام. ولی حالا وقتی صبح از خواب بیدار می شوم، فوری به اینترنت مراجعه می کنم و تلویزیون را روشن می کنم.

بوئته: آیا ای - میلی هم از ایران دریافت می کنید؟

شهبانو: حقیقت اش را بگویم، چندتایی ای - میل گرفتم ولی از ایران نه.

بوئته: چون پلیس امنیتی ای - میل هایی را که به نشانی شما فرستاده می شوند کنترل می کند؟

شهبانو: بله. از ایران نمی توان ای - میل مستقیم فرستاد. بعلاوه سایت اینترنتی من و پسرانم قفل شده اند. اما اگر کشور را ترک کنند، می توانند از خارج پیام هایشان را بفرستند.

بوئته: آیا تماسی با مردم داخل کشور دارید؟

شهبانو: دختر جوانی به من تلفن کرد و گفت که از شهر فرار کرده. او تعریف می کرد: «آمبولانس ها زخمی ها را در خیابان ها پرت می کردند و سپس نیروهای امنیتی می آیند و آنها را کتک می زنند. وضعیت غیرقابل تحمل است.» او با التماس می گفت: «خواهش می کنم به ما کمک کنید.»

بوئته: دلیل اعتراضات چیست؟

شهبانو: فکر می کنم دلیل این اعتراضات تنها با ماجرای انتخابات مربوط نمی شود. بطور کلی مردم از بی قانونی و دستگیری های خودسرانه رنج می برند. 30 درصد مردم ایران زیر خط فقر زندگی می کنند و بسیاری از دختران جوان مجبور شده اند که از راه تن فروشی بر این فقر فائق آیند. دختران دیگری هم به صورت روسپی به کشورهای همجوار فروخته می شوند. تظاهر کنندگان با شهامت قابل ستایش خود نشان دادند که چه اندازه از این وضعیت دلزده و خسته شده اند. آنها خواهان تغییر هستند و می خواهند که صدایشان شنیده شود.

بوئته: چرا این همه زن در تظاهرات شرکت می کنند؟

شهبانو: برای اینکه تحت حکومت این رژیم به اندازه کافی رنج برده اند. بسیاری از آنان به زندان افتاده

اند برای اینکه برای حقوق شان می جنگیدند. زنان در این سالهای اخیر شجاعت بسیاری از خود نشان داده اند. بسیاری از قوانین حمایت از خانواده در نتیجه همین مبارزه ها تغییر کردند. مثلاً زنان حق طلاق ندارند. قبلاً می توانستند ولی امروز فقط مردان حق طلاق دارند. قبلاً می توانستند همه سمت های بالای اداری را از آن خود کنند. مثلاً می توانستند قاضی بشوند ولی امروز عملی نیست. رژیم ادعا می کند که زنان از داشتن حس عدالتخواهی و یا تشخیص که باید یک قاضی داشته باشد، عاجزند. در مورد دادن شهادت، دو زن در مقابل یک مرد می توانند شهادت بدهند و نصف مرد حساب می شوند. زنان را در ایران کتک می زنند، اعدام می کنند، سنگسار می کنند چون بی ارزش هستند.

زنان از همه بیشتر رنج برده اند و به همین خاطر است که با شهامت بسیار به خیابان ها می روند و این باعث افتخار و غرور همه ماست. دیده می شود که بسیاری از زنان بدون حجاب و یا با حجاب سبکی در خیابان ها ظاهر می شوند. آنها برای آزادی های شخصی خود مبارزه می کنند. مهم آن مغز متفکری است که زیر این حجاب وجود دارد.

پونته: آیا این تظاهرات موجب شده اند که به 30 سال قبل برگردید؟ زمانی که مجبور به ترک میهن تان شدید؟

شهبانو: البته. اما چیزی که امروز در خیابان ها اتفاق افتاد، کاملاً با آن روزها متفاوت است. امروز کسانی به اعتراض برخاسته اند که از تفکر پیشرفته ای برخوردارند و در مقابل متحجرین و سنتی ها ایستاده اند. امروز مردم آزادی و دموکراسی می خواهند و من خوشحالم از اینکه بعضی از روحانیون پشت آنها ایستاده اند. آنروزها همسرم می گفت، از تاج و تخت کناره گیری می کند تا مانع ریخته شدن خون مردم شود. ولی اینهایی که بر قدرت نشسته اند رحم ندارند.

پونته: در مورد رژیم کنونی چه فکر می کنید؟

شهبانو: من فکر می کنم که این رژیم به انتهای راه رسیده. چیزی که در سال 1979 رخ داد، فاجعه بود. هم برای کشور و هم برای مردمانش.

پونته: آیا می خواهید بار دیگر به ایران برگردید؟

شهبانو: این آرزوی بزرگ را همیشه داشته ام و دارم اما من به خودم فکر نمی کنم بلکه معتقدم که صدای ایرانی ها باید بیشتر و بیشتر شنیده شود. طبیعی است که فرزندانم و نوه هایم آرزوی برگشتن به ایران را دارند. ریشه های ما در این مملکت است.

پونته: چه خواسته ای از رژیم و رئیس جمهور محمود احمدی نژاد دارید؟

شهبانو: آنها باید از کشتن و زخمی کردن مردم دست بکشند و به خواست مردم تمکین کنند.

پونته: کشور آلمان چه می تواند بکند؟

شهبانو: من بابت عکس العمل هایی که کشور آلمان و ایالات متحده از خود نشان دادند، بسیار خوشحالم.

آنها طرفدار دمکراسی و رعایت حقوق بشر هستند و نیز می دانند که این رژیم می خواهد دولت های خارجی را مسئول این فجایع بداند. فکر می کنم خیلی دیپلماتیک رفتار کرده اند و کاری را که تاکنون انجام داده اند، بسیار درست بوده.

پوئته: انگلا مرکل از شنیدن این حرف بسیار خوشحال خواهد شد.

شهبانو: می خواهم از خانم مرکل بخاطر اظهاراتش در مورد ایران و مردمانش سپاسگزاری کنم. من بسیار خوشحال هستم از اینکه خانم صدراعظم رفتار این حکومت را محکوم نمود.

پوئته: فکر می کنید امروز، همسر متوفی شما چگونه فکر می کرد؟

شهبانو: او افتخار می کرد. آرزو می کردم که او اینجا بود و می دید که مردم ایران چگونه برای آزادی مبارزه می کنند.